

KÖZVETLEN LAKOSSÁGI KOMMUNIKÁCIÓ

ORIOD ÉS TÁRSAI

PÁRBESZÉD A SZKIZOFRÉNIÁRÓL

Párbeszéd a szkizofréniáról

Az Oriold és Társai Kiadó 2016 júliusában jelentette meg Párbeszéd a szkizofréniáról című könyvét, ami a 2014-ben indított Párbeszéd könyvsorozat legújabb darabja. A könyvsorozat a krónikus betegséggel élők és hozzátartozóikat célozza meg azzal az újszerű megközelítéssel, hogy a betegek, betegségek pszichológiai, mentális tényezőivel foglalkozik, amelyek bizonyítottan kihatnak a gyógyulásra ill. az egészségi állapot szinten tartásra is. A könyvek azt is elősegítik, hogy a beteg a korábban vagy a jövőben kapott, betegségével és egészségével kapcsolatos információkat jobban „el tudja helyezni”, meg tudja érteni és felelős döntéseket legyen képes hozni. A cél, hogy a beteg minél inkább az orvos partnere legyen a gyógyulásban, a családjá támogatásával.

A Párbeszéd könyvsorozat alapját valóban beszélgetések adják: minden kötetben 10-12 mélyinterjú található, melyet elsősorban az érintett beteggel és a velük élő, őket támogató hozzátartozókkal, másodsorban szakorvosokkal készítettünk. A betegség leginkább erős fizikai érzés, testi valóság, ám a gyógyulási folyamat kulcsfontosságú része az a folyamatosan változó és változtatható lelki állapot, amiben a beteg van. A betegségértés szempontjából fontos például arról tudni, hogy egy súlyos diagnózis közlése után a friss beteg esetleg olyan sokkos lelkiállapotban van, hogy képtelen megérteni az orvos és a kezelőteam javaslatait, a kezelés menetét. Egy ideig a diagnózis feldolgozásával, a tagadások leküzdésével (Ez nem történhet meg velem!) van elfoglalva. A betegség megértésének kulcsa, hogy a krónikus betegség azt jelenti, hogy a beteg addigi élete megváltozik, gyökeres fordulatot vesz. Van a cukorbetegség/rák/szkizofrénia stb. előtti élete és van az az utáni. Ez ugyanígy van a közvetlen családtagokkal, szülőkkel, házastárssal, gyermekekkel, akik a beteget az útján elkísérik. Ők a legújabb orvosi felfogásban is „szakértőivé” lesznek a betegségnek, és a velük való együttműködés sokszor ugyanolyan fontos, mint közvetlenül magával a beteggel. A betegség hétköznapijainak, pl. a gyógyszerezésnek is van egy olyan menete, sokszor tortúrája, ami a betegséggel nem élők előtt ismeretlen. Már-már abszurd és sokszor kényelmetlen helyzetek adódhatnak, pl.

amikor egy diabéteszes iskolásfiú a wc-ben kényszerül magának beadni az inzulint, mert az iskola nem hajlandó erre külön helyiséget biztosítani.

A Párbeszéd könyvsorozat abban segíti a betegeket, hogy a sorstársakkal készített mélyinterjúkon keresztül az adott betegség kialakulásának, lefolyásának, gyógyszerelésének stb. problémáit és azok megoldásait jobban megismerjék. Az élményközösség, a jó gyakorlatok megosztása mellett a könyvekben válogatott szakemberteam kommentálja az interjúkban elhangzottakat. Egy-egy kérdést jobban megvilágítanak, máskor egy tévhitet oszlatnak el. A kötetekben megjelenő belgyógyászati, pszichológiai, pszichiátriai, kardiológiai, diabetológiai stb. és betegjogi tanácsok, szempontok hozzájárulnak ahhoz, hogy a betegek jobban képesek legyenek a betegségükkel-egészségükkel kapcsolatos kérdéseket komplexen látni, ezekben tájékozódni.

A 2016-ban megjelent Párbeszéd a szkizofréniáról című könyv a sorozat harmadik darabja, az S.O.S. daganat! Párbeszéd a daganatos megbetegedésekről (2015) és az S.O.S cukor! Párbeszéd a diabéteszről (2014) után. A könyv hiánypótló, hiszen a szkizofrénia az egyik legjobban stigmatizált és leginkább fantáziákkal terhelt, negatívan kiszínezett mentális megbetegedés a közfelfogásban. A kiadónk mellett működő Lélekben Otthon Közhasznú Alapítvány hozzátartozói klubot működtet a betegséggel élők családtagjainak. Tőlük tudjuk: nem egy esetben a gyermek diagnózisának megállapítása után a szülők otthon az interneten néztek utána, mi is ez a betegség valójában. A fent említett diagnózis-sokk ugyanis a hozzátartozókra is hat. Az interjúk elkészítésében is segítségünkre voltak a klub tagjai, ill. szkizofréniával élő hozzátartozóik.

Tizenhárom interjút tárunk az olvasó elé, melyek közül három szakorvosokkal készült, a többi szkizofrén betegekkel, illetve a betegek hozzátartozóival. Különösen izgalmas az a három páros interjú, amelyekben mind a beteg, mind a legközelebbi

családtagjuk megszólal: ez lehetőséget teremt arra, hogy ugyanazt a történetet több perspektívából is megismerjük, és közvetlenül megtapasztalhassuk, hogyan küzd meg a betegséggel a beteg és a vele élő hozzátartozó.

Az interjúkat helyenként reflexiók szakítják meg, amelyekkel pszichiáter, pszichológus és jogász szakértőink segítenek egy-egy interjúrészlet értelmezésében, árnyalásában.

Dr. Blazsek Péter kitűnő bevezetője után először Dr. Makkos Zoltán pszichiáterrel készült interjúkat olvashatják, majd egy beteg, Mónika és a lánya, Ildikó szólal meg egy páros interjúban. Ezt követően a különleges helyzetben lévő szakorvost, dr. Csucsai Borbálát ismerhetjük meg, aki nemcsak pszichiáter, hanem mentős is egyben. Következő interjúalanyunk Tamara, majd Nóra mesél fia betegségéről. Ezután egy házaspár szólal meg: Angéla szkizofrén beteg, férje, Csaba mindenképpen támogatja. Hogy ez mennyire elengedhetetlen, talán még inkább kiviláglik Ágota történetéből, akinek családi háttere korántsem ennyire stabil. Dr. Blazsek Péter is kiemeli ennek fontosságát a vele készült interjúban, amelyben angliai tapasztalatairól is beszámol: hangsúlyozza, mennyit számít a betegségbelátásban és a megküzdésben a támogató háttér. Helga, a következő beteg esete azért különösen érdekes, mert rávilágít, hogy a hozzátartozók támogatása esetenként nem az ismereteken múlik, az elfogadásnak legalább akkora szerepe van a beteg életében. Ez derül ki a kötetet záró páros interjúból is: András és a nővére, Melinda osztja meg velünk, milyen a „kint és bent”, a másik világának elfogadása.

A könyv záró fejezet hatósági segítséget kíván nyújtani szkizofrén betegeknek, és az őket érintő állami és önkormányzati segítségeket és támogatásokat, azok elérési módját mutatja meg. A glosszáriuma kötetben előforduló, a betegséggel kapcsolatos főbb fogalmakat fejt ki, a tárgymutató pedig az olvasó megtalálhatja a könyvben előforduló, őt érdeklő témákat.

Dr. Makkos
Zoltán

Helga

